

Innst. S. nr. 147

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget frå næringskomiteen

St.prp. nr. 40 (2003-2004)

Innstilling frå næringskomiteen om statlig miljøansvar på Raufoss

Til Stortinget

SAMANDRAG

Staten ved Nærings- og handelsdepartementet er største aksjonær i Raufoss ASA med 50,27 pst. av aksjekapitalen. Andre større aksjonærer er svenske Saab AB med 15 pst., Orkla ASA med 10,3 pst. og Odin Norge Aksjefondet med 6,4 pst. Det var ved siste årsskifte rundt 1650 mindre private aksjonærer i selskapet, med i alt 8,6 pst. av aksjekapitalen; herunder er en del av de ansatte. Raufoss ASA eier 5,8 pst. av selskapets aksjekapital. Oslo Børs vedtok den 10. februar 2004 å stryke aksjene i Raufoss ASA fra notering på Oslo Børs. Siste børsnoteringsdag var fredag 27. februar 2004.

Styret i Raufoss ASA uttalte i forbindelse med halvårsregnskapet for 2003 at aksjekapitalen i selskapet er tapt, jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004). Selskapet hadde pr. 3. kvartal 2003 en beregnet egenkapital på -122 mill. kroner. Således drives selskapet for kreditorers regning. Styret mener imidlertid at fortsatt drift er forsvarlig, da dette er til kreditorfelleskapets beste. Ingen av kreditorene har til nå forlangt sine fordringer innfridd.

I proposisjonen ber Nærings- og handelsdepartementet om Stortingets fullmakt til at departementet, på nærmere bestemte vilkår, utsteder statlig miljøgaranti for miljø- og forurensningsansvar i Mjøsa og på Raufoss-området som kan tilknyttes konsernets virksomheter i Raufoss-konsernet før delprivatiseringen. Miljøgarantien innebærer videre at private kjøpere av norske RA-virksomheter/industrieiendommer på Raufoss etter delprivatiseringen i 1990 også fritas for økonomisk ansvar ved eventuelle miljøheftelser som måtte følge av offentligrettslige pålegg mv. for virksomhet som har funnet sted i statlig regi.

Proposisjonen beskriver også situasjonen i Raufoss-konsernet etter at generalforsamlingen i selskapet har

truffet vedtak om å oppløse Raufoss ASA, senest med virkning fra 1. juli 2004 etter at selskapets aktiva forutsetningsvis er solgt. Hva angår salget av Raufoss Water & Gas AS nylig, samt andre salg nært forestående, vil det være ønskelig med en rask avklaring av det samlede statlige miljøansvaret. Ansvarsforholdet til Nammo AS, som ble skilt ut fra Raufoss-konsernet i 1998, må også avklares.

Nærings- og handelsdepartementet er kommet til at det må være staten som eier, altså Nærings- og handelsdepartementet (tidligere Industridepartementet), som bør påta seg det samlede økonomiske ansvaret for de latente historiske miljøforpliktelser på Raufoss-området og i Mjøsa (også Forsvarets andel) som måtte følge av offentligrettslige miljøpålegg etter forurensningslovens bestemmelser. Staten kan imidlertid ikke påta seg ansvar for andre miljøforhold i Raufoss-konsernet, som for eksempel for virksomheter i utlandet.

Hvis ikke staten påtar seg et slikt miljøansvar, kan man risikere at restvirksomhetene i Raufoss-konsernet ikke lar seg selge, med de konsekvenser dette ville måtte få. Med forbehold om Stortingets samtykke underrettet departementet således styret i Raufoss ASA i brev av 19. juni 2003 om at selskapet kunne tilkjenne overfor potensielle nye eiere at de ikke vil bli holdt økonomisk ansvarlig for eventuelle kostnader som følge av offentligrettslige pålegg, eller erstatningsansvar etter forurensningsloven hva angår forholdene i Mjøsa eller eventuelt på Raufoss-området.

Nærings- og handelsdepartementet har vurdert juridiske problemstillinger ved de konkrete ansvarsforholdene knyttet til eventuell historisk relatert forurensning på Raufoss-området samt deponeringen av ammunisjon mv. i Mjøsa. Departementets konklusjon er at staten etter forurensningsloven vil kunne holdes ansvarlig for eventuell forurensning som skjedde mens staten var eeneier. Det er videre rimelig at staten bærer et økonomisk ansvar i miljøspørsmålene også frem til tidspunktene for salg av de ulike fabrikkene på Raufoss-området.

Det er naturlig at staten ved Nærings- og handelsdepartementet også påtar seg det latente historiske miljø-

ansvaret overfor tidligere kjøpere av industrivirksomhet/fast eiendom på Raufoss, som også kan bli holdt ansvarlige for eventuelle miljøforhold av historisk karakter på Raufoss-området. I forhold til det praktiske arbeidet med å utstede samtlige av statsgarantiene er det hensiktsmessig at departementet får fullmakt fra Stortinget til å kunne avtale de nærmere vilkår garantiene i hvert enkelt tilfelle skal gis på.

Det er ikke mulig på det nåværende tidspunkt å anslå sannsynligheten for at en garanti som staten stiller skal bli effektiv, eller hva de økonomiske konsekvensene vil være dersom dette skjer. Eventuelle utbetalinger fra staten må derfor budsjetteres etterskuddsvis etter at eventuelle kostnader er påløpt. Av formelle hensyn foreslås garantiene som departementet i denne omgang får fullmakt til å utstede blir oppad begrenset til 50 mill. kroner. Skulle samlet beløp som staten svarer for overstige 50 mill. kroner, må det eventuelt fremmes ny sak for Stortinget. Departementet vil være avhengig av stedlig assistanse når det gjelder eventuell opprydding, etablering av overvåkingsprogrammer eller andre forhold. Departementet vil derimot stå økonomisk og juridisk ansvarlig for slike aktiviteter og dekke utgifter knyttet til slikt arbeid etterskuddsvis og etter regning.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Bendiks H. Arnesen, Pål Berrefjord, Grethe Fossli og Aud Gaundal, frå

Høgre, Ivar Kristiansen, Michael Momyr og Erlend Nornes, frå Framstegspartiet, fung. leiar Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, frå Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, frå Kristeleg Folkeparti, Rigmor Andersen Eide og Olaf Gjedrem, og frå Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, merkar seg dei prosessane som pågår for å sikra vidare aktivitet på området til Raufoss ASA. Komiteen ser at det er viktig å få avklara ansvar for miljø- og forureining i Mjøsa og på Raufoss-området for å koma vidare i dette arbeidet. Komiteen vil difor støtta forslaget frå Regjeringa om at staten tek på seg dette ansvaret.

Forhistoria til miljøproblema tilseier også at staten har ansvar knytt til eventuelle framtidige utgifter til opprydding og overvaking.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

Stortinget samtykker i at staten ved Nærings- og handelsdepartementet kan utstede garantier for miljø- og forurensningsansvar i Mjøsa og på Raufoss-området som følger av offentligrettslig miljøpålegg oppad begrenset til 50 mill. kroner.

Oslo, i næringskomiteen, den 11. mars 2004

Øystein Hedstrøm
fung. leiar

Pål Berrefjord
ordfører